

מטעמי תורת זילים

פרשת כי תשא – מעלתו של משה רבינו

משה רבנו היה ארבעים יום בהר סיני והצטווה לכתוב את התורה שבכתב כפי שלמד מפי ה' יתברך ואחר כך ללמדה לבני ישראל שנאמר "ויאמר ה' אל משה כתב לך את הדברים האלה כי על פי הדברים האלה פתתי אתך ברית ואת ישראל: ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה ויכתב על הלוחות את דברי הברית אשר עשית הדברים: ויהי ברית משה מהר סיני ושני לוחות העדת ביד משה ברגלו מן ההר" (שמות לד, כז – כט) (ישמות רבה' מז, א - ג, רמב"ן שמות לד, כז).

ויש להבין, מדוע ה' יתברך לא כתב בעצמו את התורה ונתן לישראל אלא ציווה את משה רבינו לכתוב אותה וללמד את עם ישראל?

נשמת משה רבינו היתה בקנה של אדם הראשון ולא חטאה עמו

כל נשמות ישראל היו תלויות בגופו של אדם הראשון (תפארת שלמה' בראשית על הפסוק 'בראשית וגו' במד"ר בשביל משה, יתפארת שלמה' בחלק ליקוטים פרשת בהעלותך ד"ה והאיש משה ענו) בכל רמ"ח אבריו (ישער הגלגולים' להארי" ז"ל הקדמה ו ד"ה ודע כי אדה"ר מתחלק, ישער הגלגולים' להארי" ז"ל הקדמה ג ד"ה דע כי כאשר חטא) ושס"ה גידיו (ישער הגלגולים' להארי" ז"ל הקדמה ג ד"ה דע כי כאשר חטא). ובכללם היו גם נשמות הצדיקים התלויות כל אחת באיבר אחר. יש מהן שהיו תלויות במצחו של אדם הראשון, יש מהן בעיניו, יש מהן בחוטמו, יש מהן בפיו, יש מהן באוזנו (ישמות רבה' מ, ג). וכן היו מהן בראשו, בשערו, בצוארו ובזרועו (מדרש תנחומא' פרשת כי תשא סימן יב). והקב"ה הראה לאדם הראשון טרם שנוצר עוד בהיותו גולם, את כל הצדיקים התלויים בגופו ושעתידים לעמוד מזרעו (ישמות רבה' מ, ג, מדרש תנחומא' פרשת כי תשא סימן יב).

הנחש הקדמון הסית והדיח להגביר את 'רוח הטומאה' על כל הברואים (יספר הליקוטים' למחבר 'סדר הדורות' ר' יחיאל הייפליין ערך הבל אות יז ד"ה 'והערב רב היה' בשם הרמ"ע מפאנו) על ידי שהאכיל את חוה מעץ הדעת טוב ורע. ואחר כך כאשר חוה נתנה לבעלה, ועמו גם לכל נשמות הברואים שהיו תלויות בגופו (יעמודיה שבעה' לר' בצלאל הדרשן עמוד רביעי סימן כא, א ד"ה 'והטעם הוא כמו שכתב' בשם הרמ"ע מפאנו), אז אותן הנשמות לא מיחו באדם הראשון ושמעו לעצת חוה (יעמודיה שבעה' עמוד רביעי סימן כז ד"ה 'והטעם למה פירש') לאכול, על אף הציווי של ה' שלא לאכול. ובכך הם נהנו (יעמודיה שבעה' לר' בצלאל הדרשן עמוד רביעי סימן כא, א ד"ה 'והטעם הוא כמו שכתב' בשם הרמ"ע מפאנו) מעץ הדעת טוב ורע (תפארת שלמה' בחלק ליקוטים בפיוט ליל שבת ד"ה 'קרא למשה מתנה בבית גנוי' כמבואר בספרים) ועברו על 'גזל' (יעמודיה שבעה' לר' בצלאל הדרשן עמוד רביעי סימן כא, א ד"ה 'והטעם הוא כמו שכתב' בשם הרמ"ע מפאנו), וחטאו (תפארת שלמה' בחלק ליקוטים פרשת בהעלותך ד"ה והאיש משה ענו) ונטמאו והתערבבו ב'רע' (יעמודיה שבעה' עמוד רביעי סימן כא, א ד"ה 'והטעם הוא כמו שכתב' בשם הרמ"ע מפאנו).

נשמת משה רבינו היתה תלויה בציוונו 'קנה' הנשימה של אדם הראשון, אשר אינו נהנה מהאכילה כי הוא משמש רק לקולו של האדם בשונה מציוונו ה'וְשֵׁט' המיועד לאכילה (יעמודיה שבעה' עמוד רביעי סימן כז ד"ה 'והטעם למה פירש'). והיה משה נזהר 'שמא יקדים קנה לושט' (ראה גמי' תענית דף ה ע"ב) (מאמר צבאות ה' להרמ"ע מפאנו חלק א אות יג) ולא טעם באכילת אדם הראשון מאומה (תפארת שלמה' בחלק ליקוטים בפיוט ליל שבת ד"ה 'קרא למשה מתנה בבית גנוי' כמבואר בספרים), כי לא רצה ליהנות מהאיסור והגזל (מאמר צבאות ה' להרמ"ע מפאנו חלק א אות יג, יג, יעמודיה שבעה' עמוד רביעי סימן כא-א ד"ה 'והטעם הוא כמו שכתב' בשם הרמ"ע מפאנו). ועוד היה אז משה נחבא בגופו של אדם הראשון כפי שנרמז בפסוק "וַיִּרְא רֵאשִׁית לֹוּ כִּי שָׁם חִלְקֶת מַחֲקֶק סִפּוֹן" (דברים לג, כא) "מַחֲקֶק" – זה משה רבנו, "סִפּוֹן" – שהיה נחבא באותה השעה שאכל אדם הראשון מעץ הדעת (תפארת שלמה' פרשת בראשית ד"ה בראשית וגו' במד"ר בשביל משה, יתפארת שלמה' בחלק ליקוטים פרשת בהעלותך ד"ה והאיש משה ענו), וכך נשמתו לא נהנתה כלל מהאכילה. ונמצא על ידי מעשיו כי "רֵאשִׁית" הציווי של הקב"ה באיסור האכילה היה רק בשבילו (תפארת שלמה' בחלק ליקוטים פרשת בהעלותך ד"ה והאיש משה ענו).

על כך אמר ה' "לא כן עבדתי משה בכל ביתי נאמן הוא" (במדבר יב, ז) משום שהיה נאמן ולא רצה ללכת אחרי עצת חוה לאכול מעץ הדעת ולהיכשל בגזל (מאמר צבאות ה' להרמ"ע מפאנו חלק א אות יג, יעמודיה שבעה' לר' בצלאל הדרשן עמוד רביעי סימן כא, א ד"ה 'והטעם הוא כמו שכתב' בשם הרמ"ע מפאנו), אלא קיים את ציוונו של ה' שבו נאמר "וַיִּצְוֵהוּ אֱלֹהִים עַל הָאָדָם לֵאמֹר מִפֶּלַעַץ הָעֵץ אָכַל תֹּאכֵל: וּמֵעֵץ הַדְּעִית טוֹב וְרַע לֹא תֹאכֵל מִמֶּנּוּ" (בראשית ב, טז – יז). ונמצא כי ציווי זה היה מכוון כנגד משה רבינו שעליו נאמר "וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עֲנִיו מֵאֵד מִפֶּלַעַץ הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה" (במדבר יב, ג). שהרי על אף שכל הנשמות נהנו מאותה אכילה, נשמת משה רבינו לא נהנתה כלל (תפארת שלמה' פרשת בראשית ד"ה בראשית וגו' במד"ר בשביל משה). לכן גם בציווי האיסור לא נאמר וַיִּצְוֵהוּ אֱלֹהִים אֲלֵ הָאָדָם לֵאמֹר כִּי שֶׁהִיא רְאוּי אֵלָא נֹאמֵר וַיִּצְוֵהוּ אֱלֹהִים עַל הָאָדָם לֵאמֹר – כִּי הִי כִיוּן 'על' נשמת משה שהיתה באדם הראשון, על מנת שלפחות הוא יקיים את ציוויו ולא יתבטלו דבריו (תפארת שלמה' בחלק ליקוטים פרשת בהעלותך ד"ה והאיש משה ענו).

כיון שמשה רבינו לא שמע לקול האשה בהיותו בגוף אדם הראשון ועל ידי כך הוא נשאר טוב בלי תערובת רע, לכן ה' הסכים לו לפרוש מאשה גשמית היא צפורה שיש בה טוב ורע, כדי להיבדק בשכינה הנקראת 'טוב'. וכך משה שהיה 'טוב' נדבק ב'טוב' (ראה גמי' מנחות דף נג תחילת ע"ב) (יעמודיה שבעה' עמוד רביעי סימן כא-א ד"ה 'והטעם הוא כמו שכתב' בשם הרמ"ע מפאנו) ונעשתה לו השכינה כמו 'אשה' (יעמודיה שבעה' עמוד הרביעי סימן כא-א ד"ה 'והטעם הדבר כי אחר. ראה זוהר פרשת ויחי דף רלו ע"ב ד"ה משה ודא). אהרן ומרים דיברו על כך שמשה פרש מאשתו כפי שנאמר "וַתִּדְבַר מֵרִים וְאַהֲרֹן בְּמִלְשָׁה עַל אֲדֹת הָאִשָּׁה הַכֹּהֵנִית אֲשֶׁר לָקַח כִּי אִשָּׁה כְּשִׁית לָקַח: וַיֹּאמְרוּ הֲרַק אֵד בְּמִלְשָׁה דְבַר ה' הֲלֹא גַם בְּנוֹ דְבַר וַיִּשְׁמַע ה'" (במדבר יב, א – ג). ועל כך ענה להם ה' "לא כן עבדתי משה בכל ביתי נאמן הוא" (במדבר יב, ז) וכוונתו שְׁפִיטָה ונאה למשה לפרוש מאשה, כי הוא היה "נאמן" בזמן אדם הראשון ולא נהנה מן הגזל ולא שמע ולא הלך אחרי עצת האשה היא חוה שהאכילה לכל הברואים 'גזל' מעץ הדעת. עם כן "וַיִּמְדוּעַ לֹא יִרְאֶתָם לְדַבֵּר בְּעִבְדֵי בְמִלְשָׁה" (במדבר יב, ח) שהרי עשה כדן (יעמודיה שבעה' עמוד רביעי סימן כא-א ד"ה 'והטעם הדבר וד"ה ובוה תבין למה) והותר לו לפרוש מאשה (מאמר צבאות ה' להרמ"ע מפאנו חלק א אות יג).

נשמת משה רבינו שהיתה בגוף אדם הראשון הצילה את עצמה, אך לא מיחתה כל הצורך בשאר הנשמות. לכן משה רבינו נמסר על ידי פרעה לקוסטיני שיכה בצוארו (מאמר צבאות ה' להרמ"ע מפאנו חלק א אות יג). ולצורך כך הביאו סִיף שאין כמותו ונתנו אותו עשר פעמים על צוארו של משה (ישמות רבה' א, לא), ואז נעשה לו נס וצוארו הפך להיות קשה כמו עמוד של שיש (דברים רבה' ב, כט) או כמו מגדל העשוי משן (ישמות רבה' א, לא) של פיל (מצודת

דודי' שיר השירים ז, ה) **שנאמר "צוארך כמגדל השן"** (שיר השירים ז, ה). ואחרי שהחבר שלא הזיקה לו (שמות רבה א, לא) היא נהפכה על הקוסטינר (דברים רבה ב, בט כס ר' אביתר). ואז ירד מלאך מן השמים שהיה נראה בדמות משה והם טעו בו ותפסו אותו, ומשה רבינו ברח (שמות רבה א, לא בשם ר' ינאי, דברים רבה ב, בט כס בר קפרא). ועל שם הצלה זו קרא משה לבנו "אליעזר" שנאמר "וְשֵׁם הָאֶחָד אֱלִיעֶזֶר כִּי אֶלְקֵי אָבִי בְעֶזְרִי וַיִּצְלַנִי מִחֶרֶב פְּרָעָה" (שמות יח, ד) (רש"י שמות יח, ד, 'עמודיה שבעה' עמוד רביעי סימן כז ד"ה 'והנה כלל עולה לנו'). הצלתו של משה היתה מדה כנגד מדה על שעשה את רצונו של הקב"ה והיתה נשמתו בצוארו של אדם הראשון כ'אבן דומם' הנעדרת כל הרגשה, כדי שלא ליהנות מאיסור האכילה (ימאמר צבאות ה' להרמ"ע מפאנו חלק א אות יג).

משה נולד נקי מחטא עץ הדעת כשהוא שלם בגופו ומראהו כמלאך ה'

כאשר נולד משה רבינו נאמר "וַיִּלְדָּ אִישׁ מְבִית לָיו וַיִּקַּח אֶת בֵּית לָיו: וַתְּהִרָה הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֶּן וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא" (שמות ב, א – ב), ראתה "כי טוב הוא" לפי שהיה כולו 'טוב' ולא פגם כלל באכילת עץ הדעת (ותפארת שלמה' פרשת בראשית ד"ה בראשית וגו' במד"ר בשביל משה) טוב ורע, כך לא היה בו שום פסולת (שם משמואל' פרשת בחוקותי ד"ה במד"ר כי פועל אדם ישלם לו) על ידי תערוכת של 'טוב' עם 'רע' (ותפארת שלמה' רמזי פורים ד"ה לעשות אותם ימי משתה). יופיו של משה היה רב מאוד עד שהכל היו מתאווים לראותו, ומי שראה אותו לא היה מעביר את עצמו ממנו (שמות רבה א, כז). משה היה שלם (וזהר פרשת ואתחנן דף רס ע"ב ד"ה אתה החלות להראות את עבדך) בכל גופו, ובכל המעלות (גבורות ה' למהר"ל מפראג תחילת פרק שמונה ועשרים ד"ה ויאמר משה אל ה') החל מהיום שנולד (וזהר פרשת נשא דף קלח ע"א אדרא רבא ד"ה 'אבל משה משה') ולא היה אדם שלם כמותו (וזהר פרשת ואתחנן דף רס ע"ב ד"ה אתה החלות להראות את עבדך). לכן כאשר שמו של משה נזכר ברצף פעמיים בפסוק "וַיֵּאמֶר מֹשֶׁה מֹשֶׁה וַיֵּאמֶר הַנְּנִי" (שמות ג, ד) לא ניתן בין התיבות של שמו את הסימן הזה | הנקרא 'פסק', וזה בכדי לרמוז על שלמותו מתחילת יצירתו ללא הפסק (וזהר פרשת נשא דף קלח ע"א אדרא רבא ד"ה 'אבל משה משה' עיישי ענד).

משה היה שלם על אף שהיה "כבד פה וכבד לשון" (שמות ד, ט). וההסבר לכך הוא, כי כשהתינוק נמצא במעי אמו הוא יכול ללמוד את כל התורה כולה היות שהנשמה נבדלת מהגוף הגשמי. אך בשעה שהנשמה מתחברת לחומריות גופו בעת היציאה מבטן אמו הוא נעשה אדם חי גשמי ועל ידי כך נשכחת ממנו כל התורה, כאשר 'גמר עשייתו' הוא על ידי הכאת המלאך בו. מהחיבור המושלם בין הגוף והנשמה שנעשה על ידי ההכאה בא אדם 'כוח הדיבור', לכן הכאת המלאך הוא דווקא על פיו של האדם (ראה גמ' נדה דף ל ע"ב). וזה הטעם שמה רבינו היה חסר את כוח הדיבור למרות שלא היה לו שום פגם גשמי בפה, כי הוא היה נבדל במעלתו הגבוהה ולא נטה אל הגשמיות כך שלא היה לו חיבור מושלם בין הנשמה לגוף בעת צאתו לאויר העולם מכוח פעולת הכאת המלאך. ומשום כך גם לא נשכח ממה רבינו כל מה שלמד בבטן אמו והוא ידע את כל התורה עם לידתו (גבורות ה' למהר"ל מפראג פרק שמונה ועשרים ד"ה והכאה הזאת שהוא מכה וד"ה ורמזו דבר זה). אחר כך כשנזכר גופו של משה על ידי התורה ונתעלה למדרגה רוחנית אז היתה יכולה נשמתו להתחבר עם גופו באופן מושלם והוא השיג גם את 'כוח הדיבור' (שם משמואל' תחילת פרשת חקת שנת תרע"ה 'להבין מדוע נתאחרה') ובאה רפואה ללשונו (דברים רבה א, א).

תוארו של משה היה כ'מלאך אלקים' (פרקי דרבי אליעזר' פרק מח ד"ה רבי נתנאל) מצד גופו שהיה מזוכך וטהור כעין מלאך (ברית שלום' על התורה לר' פינחס בן פילטא דף לט ע"א ד"ה וא"כ כך הוא העניין) ומצד פניו שהיו מאירות כאור פני מלאך (רד"ל על 'פרקי דרבי אליעזר' פרק מח אות לו ד"ה תארו כמלאך אלקים). ומשום כך בצאתו מרחם אמו התמלא כל הבית אורה (ראה גמ' סוטה דף יב ע"א בשם חכמים) (ולא עוד אלא: למחבר 'שבט מוסר' על פרקי דרבי אליעזר פרק מח ד"ה רבי נתנאל, רד"ל על 'פרקי דרבי אליעזר' פרק מח אות לו ד"ה תארו כמלאך אלקים). וכאשר ראו אבותיו של משה שכך הוא נולד הם קראו את שמו 'יקותיאל' (פרקי דרבי אליעזר' פרק מח ד"ה רבי נתנאל) כשאר המלאכים שיש אותיות 'א-ל' בשמם כמו מיכאל גבריאל אוריאל, ובכדי להורות על בחינת המלאכות שבו על ידי אותיות אלו שבשמו (ולא עוד אלא: למחבר 'שבט מוסר' על 'פרקי דרבי אליעזר' פרק מח ד"ה רבי נתנאל. וראה גמ' מגילה דף יג ע"א טעם נוסף בזה). וגם התורה בעצמה קראה למשה רבינו בשם "מלאך" שנאמר "וַיִּצְעַק אֶל ה' וַיִּשְׁמַע קְלוֹנוֹ וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ וַיִּצְאָנוּ מִמִּצְרַיִם" (במדבר כ, טז) (ויקרא רבה א, א, רש"י במדבר כ, טז, 'שער הפסוקים' להארי"ל ז"ל פרשת כי תשא סימן לב על הפסוק ויתן אל משה ככלתו לדבר אתו', עץ הדעת טובי לר' חיים ויטאל פרשת יתרו ד"ה וסיפר הכתוב כי, 'שפתי כהן על התורה' פרשת ואתחנן ד"ה עוד לאמר אמרו, 'השליה הקדושה' תורה שכתב פרשת וארא ד"ה על זה יתבאר פסוק).

ונרמזו שמה רבינו היה מלאך בפסוק "וַיִּתֵּן אֶל מֹשֶׁה כְּכֹלְתוֹ לְדַבֵּר אֹתוֹ בְּהַר סִינַי שֶׁנִּי לַחַת הַעֲדָת" (שמות לא, יח), שראשי התיבות "מֹשֶׁה כְּכֹלְתוֹ לְדַבֵּר אֹתוֹ" או התיבות "אֶל מֹשֶׁה כְּכֹלְתוֹ לְדַבֵּר" יוצא 'מלאך', כי משה נקרא מלאך. וכך היה גם עם יתרו שנאמר "וַיִּסְפָּר מֹשֶׁה לַחֲתָנֹו אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לְפָרְעֹה וּלְמִצְרַיִם" (שמות יח, ח) (שער הפסוקים' להארי"ל ז"ל פרשת יתרו על הפסוק ויתן אל משה ככלתו לדבר אתו), שראשי תיבות "מֹשֶׁה לַחֲתָנֹו אֵת כָּל" יוצא 'מלאך' והוא כנגד משה רבינו (שער הפסוקים' להארי"ל ז"ל פרשת יתרו על הפסוק ויספר משה לחותנו את כל מוולתו). וכן היה עם משה אצל יהושע שנאמר "וַיִּעַן יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון מִשְׁרֵת מֹשֶׁה מִבְּחַרְיוֹ וַיֵּאמֶר אֲדֹנָי מֹשֶׁה כָּלְאֵם" (במדבר יא, כח), שהתיבה "כָּלְאֵם" היא אותיות 'מלאך' וכאילו יהושע אמר "אדני משה הוא מלאך" (שער הפסוקים' להארי"ל ז"ל פרשת בעלותך על הפסוק ויען יהושע בן נון מוולתו). וזכה משה להיקרא מלאך כי הוא עלה לשמים אל מקום מדור מלאכי מרום וקיבל את התורה והורידה לישראל, וכזאת לא נהיתה בעולם (עץ הדעת טובי' למהר"ח"ו פרשת חוקת ד"ה או ירמזו כי הנח).

השכינה לא סרה ממה רבינו מהיום שנולד (וזהר פרשת וירא דף קכ ע"ב ד"ה ויקרא אליו מלאך, וזהר פרשת שמות דף יא ע"ב ד"ה וילך איש) והיא היתה מדברת דרך גרונו (אגרא דכלה' פרשת יתרו על הפסוק 'ומשה עלה אל האלקים') ופיו (וזהר פרשת פנחס דף רלב ע"א ד"ה 'מיד דשמעו רעיא מהימנא'), בשונה משאר הנביאים שהיו אומרים מפי עצמם (יספר הליקוטים' למחבר 'סדר הדורות' ר' יחיאל הייפרין מערכת שכינה ד"ה והנה מעלת משה' מספר נחלת עזריאל) בשם ה' (אגרא דכלה' פרשת יתרו על הפסוק 'ומשה עלה אל האלקים'). וזה מה שנאמר "פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ" (במדבר יב, ח), לא נאמר "אֲדַבֵּר אֲלֵיו" אלא "אֲדַבֵּר בּוֹ" כלומר בתוכו ממש. ולזאת המדרגה בשלימות לא זכה שום אדם זולתו, וגם לא יזכה בה שום אדם ביבשה עד ביאת הגואל, כפי שהעידה התורה "וְלֹא קָם נְבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר יָדְעוּ ה' פְּנִים אֶל פְּנִים" (דברים לד, ט). לכן אמרו רבותינו "שכל אחד ואחד מישראל חייב לומר מתי גיעו למעשי אברהם יצחק ויעקב" (לשון יתנא דבי אליהו רבא פרק כה) ולא אמרו "למעשי משה רבנו עליו השלום" כי אי אפשר להגיע למדרגה שלו (נפש החיים' לר' חיים מוולוז'ין שער ג פרק יד ד"ה ויהיה הולך וגדול והלאה).

משה איש האלקים היה ממוצע בין גשמי לרוחני ועל ידי כך הוריד תורה משמים

משה רבינו עלה מדרגה לדרגה עד שהגיע לרום מעלתו ונקרא "איש האלקים" שנאמר "וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בְּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹקִים אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְפָנָי מוֹתוֹ" (דברים לג, א) (שליה הקדושה' תורה שבכתב פרשת נח ד"ה ולענין מה שאמרו שאילו) וכן שנאמר "וַתִּפְּלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹקִים" (תהלים ז, א) (מדרש לפירושים' דרוש כז ד"ה ידועים דברי הקדמונים). ונקרא בשם זה לפי שהיה מחציו ולמטה "איש" ומחציו ולמעלה "אלקים" (דברים רבה יא, ד בשם רב אבין). והתעלותו למדרגה זו נרמזה בפסוק "וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹקִים" (שמות יט, ג) (באר מים חיים' פרשת יתרו בחלק כתב יד ד"ה וזה שמספר הקרא). ובכוח שתי הבחינות שהיו בו (זרע משוין' על התורה לר' שמשון נחמני פרשת זאת הברכה ד"ה ובה מקושר) הוא היה יכול לדבר למטה עם בני האדם כמו 'איש' וגם לדבק עצמו למעלה כמו 'אלקים'

לכוון אל האמת (וכסא מלך) על תיקוני הוזהר תיקון סט דף קיב ע"א ד"ה בכל צדיק וחסם). וכן הם ל"ו צדיקים בכל דור ודור הנרמזים בפסוק "אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דָּבַר מֹשֶׁה" (דברים א, א), **לפי שדבר זה שיש ל"ו צדיקים שהם גמטריא "אֵלֶּה" – הוא בכל דור ודור** (נחל קדומים' להחיד"א תחילת פרשת דברים אות א מרבינו אלעזר מגרמייזא) ובוודאי שניצוצות ממש רבינו מתנוצץ בהם ומנהיג אותם מכוח "אֲשֶׁר דָּבַר מֹשֶׁה", והוא מגן עליהם ועוזרם (נחל קדומים' תחילת פרשת דברים אות א).

ובפרט חכם שהוא גדול (יחומת אנך' להחיד"א על משלי פרק לא ד"ה י"א אפשרי בשם האר"י ז"ל, 'יחומת אנך' להחיד"א פרשת תצוה אות ג ד"ה י"א אפשרי לרמזי' מהאר"י ז"ל) **בתורה ובמעשים טובים** (שמחת הרגל' לימוד ג דף ז ע"א ד"ה ולפי האמור יש לרמזו) **ומופלג בדורו** (ומדבר קדמות' להחיד"א מערכת מ אות ז), **וגם פרוש מתענוגות בני אדם ובתורת ה' הפצו** (שמחת הרגל' לימוד ג דף ז ע"א ד"ה ולפי האמור יש לרמזו) **הרי שיש ניצוץ ממש רבינו** (יחומת אנך' להחיד"א על משלי פרק לא ד"ה י"א אפשרי בשם האר"י ז"ל, 'יחומת אנך' להחיד"א פרשת תצוה אות ג ד"ה י"א אפשרי לרמזי' מהאר"י ז"ל) **בקרבנו** (שמחת הרגל' לימוד ג דף ז ע"א ד"ה ולפי האמור יש לרמזו) **והוא מאיר בו את אורו** (דברי סופרים' לר' צדוק הכהן מלובלין אות י"ה וכן הוא לענין). **ואז אותו החכם נעשה מנהיג של הדור וכל שאר החכמים שבדורו נעשים סתלים לו כי הם ענפים שלו** (נספר הליקוטים' להאר"י ז"ל על קהלת סימן ג ד"ה עוד פירוש אחר). **וצריך להשיג אליו ולהתבונן להטות אוזן לדברי תוכחתו כמו שהיו בני ישראל עם משה רבינו** (שמחת הרגל' לימוד ג דף ז ע"א ד"ה ולפי האמור יש לרמזו). **ומטעם זה יש דין של 'רבו' לכל תלמיד חכם המופלג בדור** (ראה שו"ע יו"ד סימן רמד, ז) **כי יש בקרבנו זיו יקרו של משה רבינו רבן של כל ישראל** (ומדבר קדמות' להחיד"א מערכת מ אות ז).

מטעם זה ה' מנע את כניסתו של משה רבינו לארץ ישראל, כי אז היה מתקן את הכל ונשמתו לא היתה מתפשטת עוד בישראל. ועל זה אמר לו ה' "הֲרֵאִיתִךָ בְּעֵינַי וְשָׁמָּה לֹא תַעֲבֹר" (דברים לד, ז), כלומר "הֲרֵאִיתִךָ" אותך ממש "בְּעֵינַיךָ" מתפשט בכל דור ודור – ועל כן "שָׁמָּה לֹא תַעֲבֹר" (זרע שמשון' לר' שמשון נחמני פרשת דברים דף קכז ע"א ד"ה ובה נרץ קושיה גדולה). ונרמז לו גם בפסוק "וְאֵתָהּ תִצְּוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שמות כז, ט), שהתיבה "תִצְּוֶה" היא לשון 'צוותא' על דרך שנאמר "כִּי מִלְאָכָיו יִצְּוֶה לְךָ" (תהלים צא, א) לומר לו שהוא עתיד להתלוות לְאֵשִׁי "יִשְׂרָאֵל" הנכבדים (יאר החיים הקדושי' פרשת תצוה ד"ה עוד רמזו לצד כי הגיע). וכך כל דור שעבר התפשט בו הרבה ניצוצות ממש רבינו. ואילו בדורות המאוחרים כמו בדורנו כבר לא נשארו הרבה ניצוצות מבחינת משה רבינו לצדיקי הדור. לכן בדורות ראשונים היו חכמים משתמשים ב'נבואה' ובדורות שאחריהם בדרגה פחותה של 'בת קולי' משמים, ואילו בדורות מאוחרים כבר לא היה חזיון נפרץ. וזה הטעם שאין עתה לצדיקים הגדולים 'רוח הקודש' ו'חזיונות' כדרך שהיה לחכמים הראשונים (יאמרי נועם' לר' מדויקוב פרשת ויקרא ד"ה בפסוק ואם כל עדת ישראל).

נשמת משה רבינו עתידה להתגלגל במלך המשיח שיגלה את סודות התורה

נשמת משה רבינו עתידה להתגלגל שוב בדור האחרון כפי שנרמז לו על ידי ה' "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הֲנִדְּךָ שָׂכָב עִם אֲבֹתֶיךָ וְקָם" (דברים לא, טז) (ישער הנלולים' להאר"י ז"ל הקדמה כ ד"ה ובה תבין משיח) **והוא יהיה הגואל שישראל מחכים לו** (יאר החיים הקדושי' דברים ג, כ ד"ה עוד יתבאר על דרך), **ויבוא בסוף הגלות כפי שנאמר בשעה ששמו את משה במים "וְתִשָּׁם בַּסּוּף"** (שמות ג, א) **לרמז על סוף הגלות** (זוהר חדש' פרשת יתרו דף מג ע"ב ד"ה י"ב ונבזמא דייתי ואתה תחזה. ראה זוהר פרשת בראשית דף כח ע"ב ואגון גרמז). **וכפי שגאל את ישראל בתחילה ממצרים כן הוא יגאל אותם בדור האחרון וישיב בנים לגבולם** (ילקוטי תורה' להאר"י ז"ל פרשת ואתחן ד"ה ויאמר ה' אלי רב לך, יאר החיים הקדושי' בראשית מט, יא) **ונרמז דבר זה בראשי תיבות הפסוק "מֶה שֶׁהָיָה הוּא שֶׁהָיָה" (קהלת א, ט) שיוצא התיבה 'משה' (יעץ הדעת טוב' למרחמי' פרשת ורא ד"ה יהודה אתה יודוך, יאר החיים הקדושי' דברים ג, כ ד"ה עוד יתבאר על דרך). לכן הוכפל שמו של משה בתורה "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הַגִּבְיִי" (שמות ג, ד) אחד כנגד הגאולה הראשונה ואחד כנגד הגאולה האחרונה (השמטות הוזהר' בראשית דף כג ע"ב סימן ה ד"ה כן גי' איהו). וכן נרמז שגואל ראשון הוא הגואל האחרון בפסוק "מִשֶּׁה אֵישׁ הָאֱלֹקִים" (דברים לב, א) **שבתחילתו מופיעה התיבה "מִשֶּׁה" וגם בסופה התיבות יוצא התיבה 'משה' (נחל קדומים' להחיד"א פרשת זאת הברכה אות ב ד"ה משה).****

משה רבינו יהיה מלך המשיח (ילקוטי תורה' להאר"י ז"ל פרשת ואתחן ד"ה ויאמר ה' אלי רב לך, יאר החיים הקדושי' דברים ג, כ ד"ה עוד יתבאר על דרך), **ויאמר יהודה לתמר כלתו, יאר החיים הקדושי' פרשת ויחי פרק מט, יא) כמו שהיה צריך להיות בתחילה לולא הקלקול בחטא העגל ושבירת הלוחות (יפרי צדיקי' פרשת ויקרא ד"ה והנה כל ענין הקרבנות). ובפסוק שנאמר על מלך המשיח "עַד כִּי יָבֵא שִׁילָה וְלוֹ יִקְהַת עַמִּים" (בראשית מט, ז) (רשי"א בראשית מט, י ד"ה עד כי יבא שילה) **נרמז שובו של משה, כי "שילה" גמטריא 'משה' (זוהר פרשת בראשית דף כח ע"ב ד"ה דבר אחר וכל שיח השדה, 'השמטות הוזהר' בראשית דף כג ע"ב סימן ה ד"ה ובגין דבעא, 'השמטות הוזהר' ח"א סימן ה דף רג ע"א ד"ה ולחן אתגליא, יאר הלוקוטים' להאר"י ז"ל פרשת וישב על הפסוק ויאמר יהודה לתמר כלתו, 'ילקוטי תורה' להאר"י ז"ל פרשת פנחס דף רמו ע"ב ד"ה עד כי יבא שילה וכן יבעל הטורים' בראשית מט, י ד"ה שילה), **ללמד שמשה יהיה אז מלך על ישראל** (ילקוטי דוד' פרשת ויחי ד"ה לא יסור שבט מיהודה). וכן נרמזו בפסוק זה גם אבותיו של משה בן עמרם בן קהת בן לוי, כי התיבות "לו קהת" הן אותיות 'לוי קהת', וכן התיבה "עַמִּים" היא אותיות 'עמרם' כאשר האות י' מתחלפת באות ר' באחת משיטות החלפת האותיות העולות מספר היצירה (יעץ הדעת טוב' למרחמי' פרשת ורא ד"ה יהודה אתה יודוך. וראה זוהר פרשת בראשית דף כח ע"ב סוף ד"ה י"ב אחר וכל שיח השדה'). **וכן זה נרמז בתפילה בתיבות 'ישמח משה במתנת חלקו' (מתוך תפילת שחרית של שבת) כי התיבה 'ישמח' היא אותיות 'משיח' (תפארת שלמה' פרשת בהעלותך ד"ה והאיש משה עניו. וראה יאר החיים הקדושי' בראשית מט, יא) כיצד יישב שגם נשמת דוד המלך תהיה במלך המשיח).******

לכן התארכה הגלות עד כה, כי כל זמן שישראל לא עוסקים בתורה ובמצוות אין משה חפץ לגאול עם זה שבטל מן התורה, כי הוא מוכן למלך על ישראל בתנאי שהם יעסקו בתורה (יאר החיים הקדושי' פרשת תצוה ד"ה ובדרך רמז יתבאר), **ואז גם תעמוד להם זכותו לחזור מגלותם וליגאל** (זוהר חדש' פרשת בראשית דף יב ע"ב ד"ה תא ואחוי לך, זוהר פרשת כי תצא דף רעח ע"א ד"ה 'אמרו מארי מתניתין' רעיא מהימנא). **ומשה רבינו שהוא יהיה המשיח, עתיד לגלות דברי תורה באותיות התורה העליונות והגדולות** (יפרי צדיקי' לר' צדוק הכהן מלובלין פרשת ויקרא אות ט ד"ה והנה כל ענין הקרבנות), **ולגלות ולחדש בסודות התורה** (תיקוני זוהר' תיקון סט דף קיא ע"ב ד"ה אמר רבי שמעון) **העמוקים שעתידים להתגלות** (תפארת שלמה' פרשת ואתחן ד"ה ואתחן אל ה' בעת ההיא), **וללמד לישראל את כל הנשכחות שבתורה** (יערות דבש' חלק א דרוש י"ה חזו וראו כמה יקר ושבח) **כאשר יבקעו כל מעיינות תורתו שנאמר "יִפְצוּ מִעֵינֶיךָ חֻצָּה" (משלי ה, טז) (זוהר פרשת כי תצא דף רפ ע"א ד"ה ידאנת הוא כשמשי' רעיא מהימנא), במהרה בימינו אמן.**

העלון השבועי עם לעילוי נשמת איש החסד אשר בנסיון כמה שנים תרם תרומה גדולה לתורה ולצדקה ויראים עמרים בן אסתר ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת אלחיו בן גובקר ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת עליה בת יפה ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת אלחיו בן גיט ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.
העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.
העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.	העלון עם לעילוי נשמת חיים בן מנחם ז"ל ת.צ.ג.ה.